

ODPORÚČANIA

ODPORÚČANIE KOMISIE

z 19. februára 2013

o koordinovanom pláne kontrol s cieľom stanoviť mieru rozšírenia podvodných praktík pri predaji určitých potravín

(2013/99/EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 53,

keďže:

- (1) Článkom 53 nariadenia (ES) č. 882/2004 sa Komisia splnomocňuje odporučiť koordinované plány, ktoré sa organizujú *ad hoc*, ak sa to považuje za potrebné, najmä s ohľadom na určenie rozšírenia ohrozenia krmív, potravín a zvierat.
- (2) V smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES z 20. marca 2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa označovania, prezentácie a reklamy potravín sa stanovujú pravidlá Únie týkajúce sa označovania potravín ⁽²⁾, ktoré sa vzťahujú na všetky potraviny.
- (3) Podľa smernice 2000/13/ES by použité označenie a metódy nemali viesť spotrebiteľa do omylu, pokiaľ ide o vlastnosti potravín vrátane ich skutočnej povahy a identity. Okrem toho v prípade, že neexistujú osobitné predpisy Únie ani osobitné vnútroštátne predpisy, platí, že názvom, pod ktorým sa potravina predáva, mal byť názov vžitý v členskom štáte, v ktorom sa potravina predáva, alebo opis potraviny, ktorý musí byť dostatočne presný, aby kupujúcemu umožnil poznať skutočnú povahu potraviny.
- (4) Ďalej sa musia všetky zložky uviesť na etikete predbalených potravín určených pre konečného spotrebiteľa alebo do zariadení hromadného stravovania. Najmä v prípade potravín, ktoré ako zložku obsahujú mäso a ktoré sú

určené pre konečného spotrebiteľa alebo do zariadení hromadného stravovania, sa musí priamo na obale alebo na etikete pripevnenej na obale uviesť tiež druh zvierata, z ktorého mäso pochádza. Ak je určitá zložka uvedená v názve potraviny, musí byť jej množstvo vyjadrené v percentách tiež uvedené v zozname zložiek, aby sa predišlo uvedeniu spotrebiteľa do omylu, pokiaľ ide o identitu a zloženie potraviny.

- (5) V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu ⁽³⁾, sa stanovujú ďalšie požiadavky na označovanie, ktoré sa vzťahujú na osobitné potraviny. Najmä sa v ňom stanovuje, že na baleniach určených na predaj konečnému spotrebiteľovi, ktoré obsahujú mleté mäso, okrem iného z nepárnokopytníkov, sa musí uviesť, že také výrobky by sa mali pred spotrebou tepelne upraviť, ak to vyžadujú vnútroštátne predpisy členského štátu, na ktorého území sa výrobok uvádza na trh, a v takom rozsahu, v akom to tieto predpisy vyžadujú.
- (6) Podľa oddielu III prílohy II k nariadeniu (ES) č. 853/2004 sa vyžaduje, aby prevádzkovatelia potravinárskych podnikov prevádzkujúci bitúnky požadovali, prijali a skontrolovali informácie o potravinovom reťazci a konali podľa nich, pokiaľ ide o všetky zvieratá, okrem voľne žijúcej zveri, ktoré boli odoslané alebo majú byť odoslané na bitúnok. Príslušné informácie o predmetnom potravinovom reťazci zahŕňajú najmä to, či boli zvieratám v príslušnom období podané veterinárne lieky s ochrannou lehotou väčšou ako nula, a to spolu s dátumami ich podania a s dĺžkou ich ochranných lehôt. V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné predpisy na organizáciu úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu určených na ľudskú spotrebu ⁽⁴⁾, sa vyžaduje, aby úradný veterinárny lekár okrem iného vykonával audit a inšpekcie. Úradný veterinárny lekár najmä kontroluje a analyzuje relevantné informácie zo záznamov chovu, z ktorého pochádzajú zvieratá určené na zabitie, a pri vykonávaní prehliadky pred zabitím a po zabití (*ante mortem* a *post mortem*) prihliada na zdokumentované výsledky tejto kontroly a analýzy.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 165, 30.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 109, 6.5.2000, s. 29.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 139, 30.4.2004, s. 55.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 139, 30.4.2004, s. 206.

- (7) V nadväznosti na úradné kontroly vykonávané od decembra 2012 v niekoľkých členských štátoch bola Komisia informovaná o tom, že niektoré predbalené výrobky obsahujú konské mäso, ktoré nie je uvedené v zozname zložiek priamo na obale alebo na etikete k nemu pripievanej. Namiesto to sa v názve niektorých týchto potravín a/alebo v priloženom zozname zložiek klamlivo uvádzala len prítomnosť hovädzieho mäsa.
- (8) V súlade s článkom 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín⁽¹⁾, musia prevádzkovatelia potravinárskych a krmivárskych podnikov vo všetkých stupňoch výroby, spracúvania a distribúcie v podnikoch, ktoré riadia, zabezpečiť, aby potraviny alebo krmivá spĺňali požiadavky potravinového práva, ktoré sa týkajú ich činností a musia overovať, či sa také požiadavky plnia.
- (9) Kone sú druhom zvierat, ktoré môžu byť „určené na produkciu potravín“ alebo „neurčené na produkciu potravín“. Fenylbutazón je veterinárny liek, ktorého použitie je povolené len pre zvieratá neurčené na produkciu potravín na základe nariadenia Komisie (EÚ) č. 37/2010 z 22. decembra 2009 o farmakologicky účinných látkach a ich klasifikácii, pokiaľ ide o maximálne limity rezíduí v potravinách živočíšneho pôvodu⁽²⁾. Kone, ktoré nie sú určené na produkciu potravín a ktorým bol v určitom období ich života podaný fenylbutazón, nemôžu vstúpiť do potravinového reťazca. Vzhľadom na podvodné praktiky týkajúce sa neoznačenej prítomnosti konského mäsa v určitých potravinových výrobkoch je z hľadiska prevencie vhodné zistiť, či sa do potravinového reťazca dostali kone neurčené na produkciu potravín, ktorým bol podaný fenylbutazón.
- (10) Preto je nevyhnutné, aby Komisia odporučila členským štátom vykonávať počas jedného mesiaca koordinovaný plán kontrol s cieľom stanoviť mieru rozšírenia podvodných praktík pri predaji určitých potravín. Toto obdobie sa môže predĺžiť o ďalšie dva mesiace.
- (11) Odporúčaný plán kontrol by mal pozostávať z dvoch krokov.
- (12) Prvým krokom by mali byť primerané kontroly vykonávané na maloobchodnej úrovni v prípade potravín určených pre konečného spotrebiteľa alebo do zariadení hromadného stravovania, ktoré sa predávajú a/alebo označujú ako potraviny obsahujúce hovädzie mäso. Tieto kontroly by sa mohli tiež rozšíriť na iné zariadenia (napr. chladiarenské sklady). Cieľom týchto kontrol by bolo zistiť, či takéto výrobky obsahujú konské mäso, ktoré nie je riadne označené na balení, alebo či sa informácie o jeho prítomnosti v prípade nepredbalených výrobkov neposkytli spotrebiteľom alebo zariadeniam hromadného stravovania. Takéto kontroly by sa mali vykonávať na reprezentatívnej vzorke.
- (13) Existujú spoľahlivé metódy, ktoré umožňujú s dostatočnou presnosťou určiť prítomnosť bielkovín nedeklarovaného druhu zvierat. Referenčné laboratórium Európskej únie pre živočíšne bielkoviny v krmivách môže poskytnúť užitočné informácie o týchto metódach a o ich použití. Príslušným orgánom by sa mala adresovať výzva, aby sa v súvislosti s metódami, ktoré možno použiť, obrátili v prípade potreby poradenstva na toto laboratórium.
- (14) Druhý krok by mal spočívať v primeraných kontrolách vykonávaných v zariadeniach, v ktorých sa manipuluje s konským mäsom určeným na ľudskú spotrebu vrátane potravín s pôvodom v tretích krajinách, na účely zisťovania rezíduí fenylbutazónu. Tieto kontroly by sa mali taktiež vykonávať na reprezentatívnej vzorke, pričom by sa mali zohľadňovať údaje o dovoze a vývoze. V tejto súvislosti je vhodné odkázať na metódy stanovené rozhodnutím Komisie 2002/657/ES z 12. augusta 2002, ktorým sa vykonáva smernica Rady 96/23/ES týkajúca sa vykonávania analytických metód a interpretácie výsledkov⁽³⁾.
- (15) Členské štáty by mali výsledky týchto kontrol Komisii pravidelne oznamovať s cieľom umožniť posúdenie zistení a prijatie rozhodnutia o primeranom postupe.
- (16) Po porade so Stálym výborom pre potravinový reťazec a zdravie zvierat,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

Členské štáty by mali uplatňovať koordinovaný plán kontrol v súlade s prílohou k tomuto odporúčaniu, ktorý by mal zahŕňať tieto kroky:

- a) úradné kontroly potravín určených pre konečného spotrebiteľa alebo zariadenia hromadného stravovania, ktoré sa predávajú a/alebo sú označené ako potraviny obsahujúce hovädzie mäso, a

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 31, 1.2.2002, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 15, 20.1.2010, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 221, 17.8.2002, s. 8.

b) úradné kontroly konského mäsa určeného na ľudskú spotrebu s cieľom odhaliť rezíduá fenylobutazónu.

V Bruseli 19. februára 2013

Za Komisiu
Tonio BORG
člen Komisie

PRÍLOHA

Koordinovaný plán kontrol na zistenie miery rozšírenia podvodných praktík pri predaji určitých potravín

I. ROZSAH PLÁNU KOORDINOVANÝCH KONTROL A KROKY V RÁMCI NEHO

Koordinovaný plán kontrol by mal zahŕňať dva kroky:

KROK 1: Kontroly potravín predávaných a/alebo označených ako potraviny obsahujúce hovädzie mäso

A. Rozsah výrobkov

1. Potraviny predávané a/alebo označené ako potraviny obsahujúce hovädzie mäso (napr. mleté mäso, mäsové výrobky, mäsové prípravky) patriace do týchto dvoch kategórií:
 - a) predbalené potraviny určené pre konečného spotrebiteľa alebo zariadenia hromadného stravovania, ktoré sú označené ako potraviny obsahujúce hovädzie mäso;
 - b) potraviny ponúkané na predaj konečnému spotrebiteľovi alebo zariadeniu hromadného stravovania v nepredbalenom stave a potraviny balené v mieste predaja na žiadosť spotrebiteľa alebo v spotrebiteľskom balení na priamy predaj, ktoré sa predávajú ako potraviny obsahujúce hovädzie mäso a/alebo sa takáto informácia o nich poskytla iným spôsobom.
2. Na účely tohto koordinovaného plánu kontrol sa uplatňuje vymedzenie „predbalenej potraviny“ podľa článku 1 ods. 3 písm. b) smernice 2000/13/ES.
3. Na účely tohto koordinovaného plánu kontrol sa uplatňujú vymedzenia „mletého mäsa“, „mäsových prípravkov“ a „mäsových výrobkov“ podľa bodov 1.13, 1.15 a 7.1 prílohy I k nariadeniu (ES) č. 853/2004.

B. Cieľ

Príslušné orgány by mali vykonávať úradné kontroly s cieľom zistiť, či výrobky uvedené v písmene A obsahujú konské mäso, ktoré nie je na obale primerane označené, alebo či sa informácie o jeho prítomnosti v prípade nepredbalených potravín neposkytli konečným spotrebiteľom alebo zariadeniam hromadného stravovania v súlade s ustanoveniami Únie a prípadne vnútroštátnymi ustanoveniami.

C. Miesto odberu vzoriek a postup

1. Vzorky by mali byť reprezentatívne pre dotknuté výrobky a pokrývať veľkú škálu výrobkov.
2. Odber vzoriek by sa mal vykonávať na maloobchodnej úrovni (napr. v supermarketoch, menších obchodoch, mäsiarstvach) a možno ho rozšíriť aj na iné zariadenia (napr. chladiarenské sklady).

D. Počet vzoriek a podmienky

V tabuľke sa uvádza prehľad orientačného odporúčaného minimálneho počtu vzoriek, ktoré treba odobrať v období stanovenom v oddiele II. Príslušným orgánom sa adresuje výzva odobrať viac vzoriek, ak je to možné. Rozdelenie vzoriek podľa členských štátov vychádza z počtu obyvateľstva, pričom minimálny počet je 10 vzoriek dotknutých výrobkov na členský štát za kalendárny mesiac, ako sa uvádza vo oddiele II.

Potraviny predávané a/alebo označené ako potraviny obsahujúce hovädzie mäso	
Krajina predaja	Orientačný odporúčaný počet vzoriek za mesiac
Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Spojené kráľovstvo, Španielsko, Poľsko	150
Rumunsko, Holandsko, Belgicko, Grécko, Portugalsko, Česká republika, Maďarsko, Švédsko, Rakúsko, Bulharsko	100
Litva, Slovensko, Dánsko, Írsko, Fínsko, Lotyšsko	50
Slovinsko, Estónsko, Cyprus, Luxembursko, Malta	10

E. Metódy

Príslušné orgány by mali podľa možnosti používať metódy, ktoré odporúča referenčné laboratórium Európskej únie pre živočíšne bielkoviny v krmivách na stránke <http://eurl.craw.eu/en/164/legal-sources-and-sops>.

KROK 2: Kontroly konského mäsa určeného na ľudskú spotrebu**A. Rozsah výrobkov**

Mäso z koní, somárov, múl alebo mulíc, čerstvé, chladené alebo mrazené, zatriedené pod číselný znak kombinovanej nomenklatúry 0205, určené na ľudskú spotrebu.

B. Cieľ

Príslušné orgány by mali vykonávať úradné kontroly s cieľom zistiť možnú prítomnosť rezíduí fenylbutazónu vo výrobkoch uvedených v písmene A.

C. Miesta odberu vzoriek a postup

Odber vzoriek by sa mal odohrávať v zariadeniach, v ktorých sa manipuluje s výrobkami uvedenými v písmene A. (napr. bitúňky, miesta hraničnej kontroly).

D. Počet vzoriek a podmienky

Odporúčaný minimálny počet vzoriek, ktoré sa majú odobrať v období stanovenom v oddiele II by sa mal stanoviť na 1 vzorku na každých 50 ton výrobkov uvedených v písmene A, pričom minimálny počet by mal byť 5 vzoriek na členský štát.

E. Metódy

Príslušné orgány by mali používať metódy validované v súlade s rozhodnutím Komisie 2002/657/ES. Takéto metódy sú dostupné na webovej stránke európskeho referenčného laboratória pre rezíduá veterinárnych liekov a kontaminantov v potrave živočíšneho pôvodu pre rezíduá uvedené skupine A bode 5 a skupine B bode 2 písm. a), b), e) prílohy I k smernici 96/23/ES ⁽¹⁾ na stránke <http://fis-vl.bund.de/Public/irc/fis-vl/Home/main>.

II. TRVANIE PLÁNU KOORDINOVANÝCH KONTROL

Plán koordinovaných kontrol by sa mal vykonávať v období jedného mesiaca počnúc dátumom prijatia tohto odporúčania alebo najneskôr od 1. marca 2013.

III. PODÁVANIE SPRÁV O VÝSLEDKOKCH

1. Príslušné orgány by mali za každý krok uvedený v oddiele I tejto prílohy podať zhrnutie týchto informácií:

- počet odobratých vzoriek za kategóriu výrobkov;
- metódy použité na analýzu a typ vykonanej analýzy;
- počet pozitívnych nálezov;
- následné kontroly vykonané vzhľadom na pozitívne nálezy vo výrobkoch uvedených v písmene A kroku 1 v prípadoch, keď zistená prítomnosť konského mäsa presahuje 1 %;
- následné kontroly vykonané vzhľadom na pozitívne zistenia vo výrobkoch uvedených v písmene A v kroku 2;
- výsledky následných kontrol;
- vzhľadom na pozitívne zistenia vo výrobkoch uvedených v písmene A v kroku 2, krajinu, kde boli dotknuté zvieratá certifikované na zabitie.

Správu by Komisii mali zaslať do 15 dní od konca mesačného obdobia uvedeného v oddiele II.

Správa by sa mala predložiť vo formáte, ktorý Komisia poskytne.

2. Príslušné orgány by mali Komisii okamžite nahlasovať všetky pozitívne výsledky úradných kontrol vykonaných vzhľadom na kroky 1 a 2 uvedené v oddiele I prostredníctvom systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá.

3. Príslušné orgány by Komisii mali podávať aj správy o všetkých kontrolách, ktoré na ich žiadosť vykonali prevádzkovatelia potravinárskych podnikov. Takéto informácie by mali doplniť o podrobnosti uvedené v bode 1 a predložiť ich vo formáte, ktorý Komisia poskytne.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 125, 23.5.1996, s. 10.